

Maakuntavalmistelun tilannekatsaus

Juho Korpi

Uudistusta pitää valmistella tulevaisuuden tarpeisiin

1.Kansainvälinen järjestys murroksessa	4.Globaalitalouden murros	7.Väestörakenne ja kaupungistumiskehitys	10.Teknologinen murros	13.Ilmastonmuutos
2.EU:n ja kansallisvaltion kehitys	5.Suomen talouden kehitys	8.Arvojen ja asenteiden muutos	11.Digitaalinen kyvykkyys julkisessa hallinnossa	14.Ympäristön ja luonnon tila
3.Demokratian muutos ja osallistumisen tapojen moninaistuminen	6.Työn murros	9.Eriarvoistuminen	12.Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuus	15.Luonnonvarojen käytön kestävyys

Maakuntauudistuksen tilanne

Lähtökohdat hallituksen kesäkuun tiedotteessa

- Valinnanvapauslain ja maakuntien rahoituslain esityksiin tehdään perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella tarvittavat muutokset eduskuntakäsittelyssä.
- Eduskunta päättää maakunta- ja sote-uudistuksen etenemisestä syyskaudella 2018
- Tarkoitus on, että vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy uusille maakunnille 1.1.2021.
- Valinnanvapaus tulee voimaan vaiheistettusti.
- Luova käynnistyy 1.1.2021

Aikataulun merkitys seuraaviin vaiheisiin:

- Keskeistä hallituksen kannalta ei ole vaalien ajankohta vaan lainsäädännön voimaansaattaminen
- Lakien voimaansaattamisessa keskeistä StV:n ja PeV:n kannat
- Stv:n mietintöluonnos perustuslakivaliokunnalle, lähiaikoina?
 - Perustuslakivaliokunnan lausunto, Stv:n mietintö valmis
- Eduskunta äänestää
- Lait voimaan viimeistään maaliskuussa
- Vaalit - noin puoli vuotta lakien voimaantulosta

Toimeenpanon organisointi valtioneuvostossa

Maakuntien toimeenpanoa tukevat verkostot

Valtioneuvoston toimeenpanon muutosohjelmat

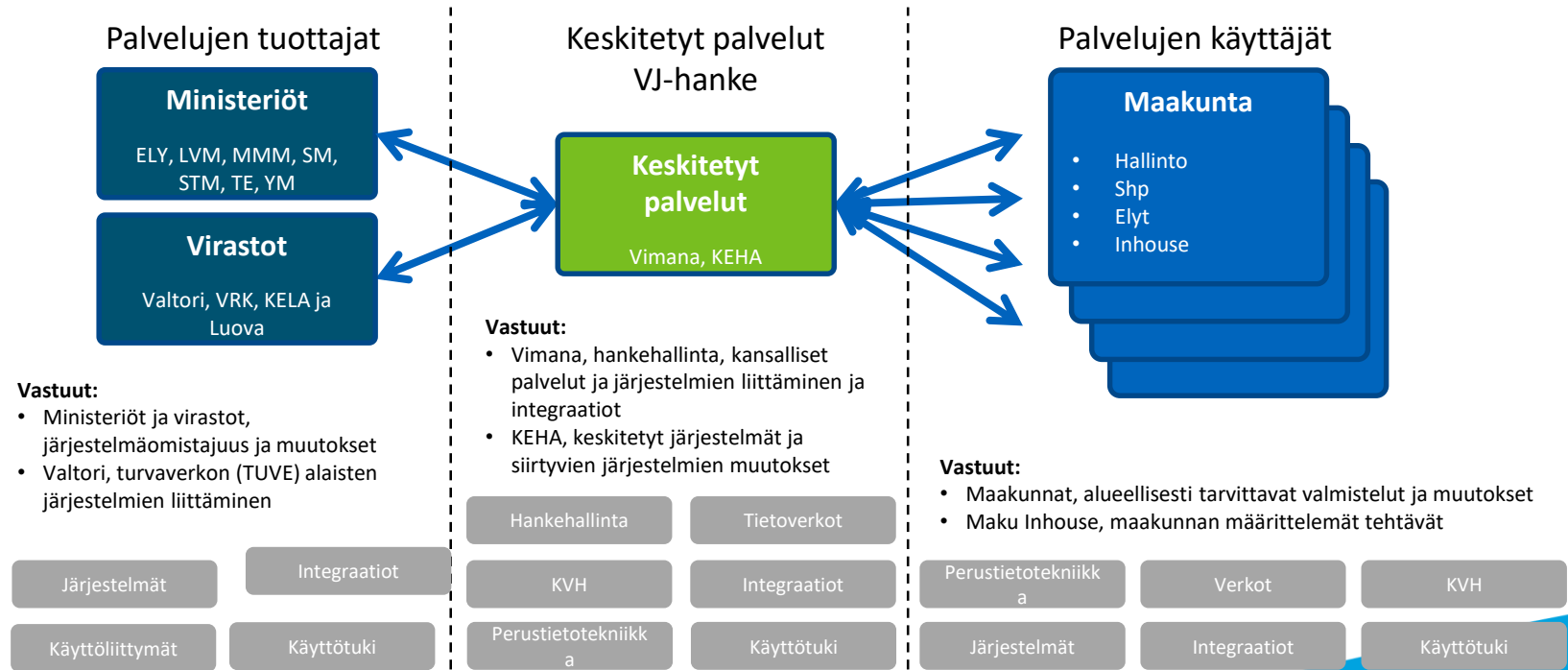

Miten valmistelu jatkuu ministeriössä?

- Keskiytään toimeenpanoon ja vaikuttavuuden parantamiseen
 - Kehittämishankkeet palvelevat myös nykytilan kehittämistä
- Miten vuoden jatkoaika voidaan hyödyntää?
 - Pilotoinnit ja kokeilut?
 - Tietojärjestelmien kehittämiseen ja muutosten toteuttamiseen lisää aikaa
 - Lainsäädäntömuutoksiin lisääaikaa (asetusmuutokset jne.)
 - Eri toimijoiden roolien määrittäminen uudessa hallintorakenteessa
- VN yhteistyön kehittäminen

Valtion Järjestelmät –hanke (VJ-hanke)

Osapuolien vastuut ja rajapinnat

Kunnat, maakunnat ja valtio ympäristötehtävien toteuttajina, tieto yhdistää tekijät

Kunnat

- Ympäristönsuojeluviranomainen
- Rakennusvalvontaviranomainen
- Jätehuolto
- Kaavoitus ja maapolitiikka
- Elinympäristön laatu
- Vesihuolto
- Asuinolojen edistäminen
- Ympäristötiedon tuottaminen

Maakunnat

- Maakuntakaavoitus ja alueidenkäyttö
- Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen
- Vesien- ja merenhoito, merialuesuunnittelu
- Kulttuuriympäristön hoito
- Ympäristötiedon tuottaminen ja tietouden parantaminen

LUOVA

- Ympäristö- ja vesitalousluvat ja niiden valvonta
- Vesilain valvonta
- Ympäristönsuojelu
- Luonnonuojelun viranomaistehtävät
- Yleisen edun valvonta
- Rakennussuojelun
- Ympäristövaikutusten arviointimenettelyt
- Ympäristötiedon hyödyntäminen ja jakaminen

Metsähallitus

- Julkiset hallintotehtävät
- Luonnonuojelu alueverkosto
- Luonnonuojelu alueiden hoito
- Kulttuurihistoriallinen omaisuus
- Ympäristötiedon tuottaminen
- Muut tehtävät

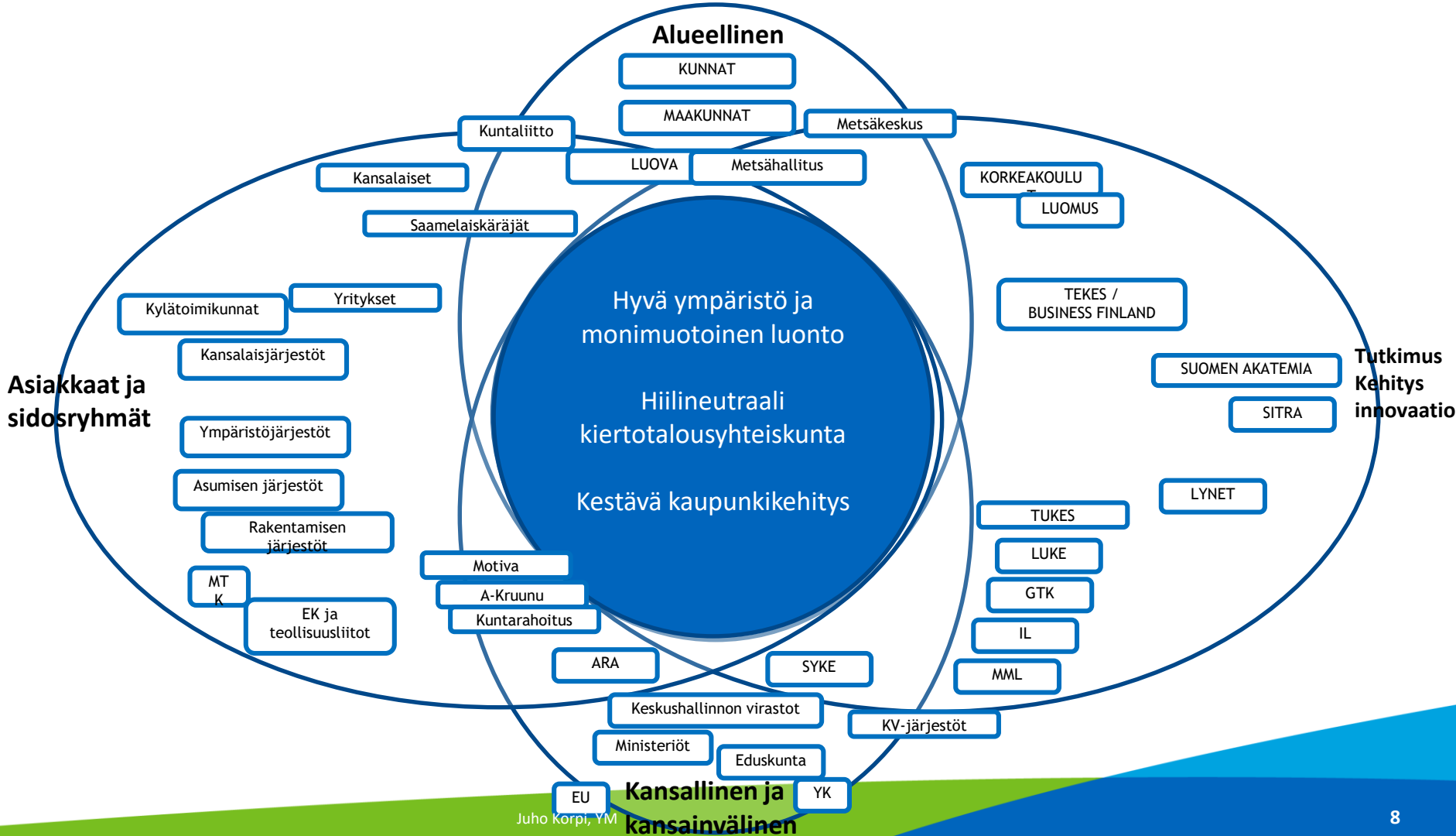
SYKE

- Tutkimus ja asiantuntijalaitos, mm:
- Ilmastonmuutos
- Vesiasiat
- Kulutus ja tuotanto
- Ekosysteemipalvelut ja luonnon monimuotoisuus
- Rakennettu ympäristö
- Ympäristötiedon tuottaminen

ARA

- Kohtuuhintaisen asumisen edistäminen
- ARA kannan käyttö, ohjaus ja valvonta
- Asuinolojen edistäminen
- Asumisen tukeminen
- Asuntomarkkinatiedon tuottaminen

Kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontatehtävät voivat olla myös maakunnan tehtäviä kaikkien kuntien yhdessä niin sopiessa.

Ympäristötieto; Käyttäjät ja palvelut

- Ympäristötiedon kehittäminen (saatavuus, palvelukanavat, käyttö) eivät ole riippuvaisia käynnissä olevasta hallinnon uudistuksesta.
- Eri toimijoiden yhteistyön ja verkostojen merkitys kasvaa jatkossa entisestään.
- Keskiöön nousee entistä voimakkaammin ympäristötiedon yhdistäminen osaksi muuta tietoa.
- Tietotarpeet laaja-alaisia: yksityishenkilö, viranomainen, tutkija, kehittäjä, yritys, järjestöt, EU, jne.
- Palvelukanavat, käytettävyys ja saavutettavuus
- Osaksi palveluiden arvonmuodostusta ja arvoketjuja

Maakunnan tehtävänä ympäristötiedon tuottaminen ja –tietouden parantaminen ML 6§

Tehtävä laaja-alainen ja kaksiosainen

1. Ympäristötiedon tuottaminen ja jakaminen, keskeistä integroida ympäristötieto myös osaksi maakunnan muuta päätöksentekoa: Maakuntastrategia, aluekehittäminen, liikennejärjestelmäsuunnittelu. Tavoitteet: Ilmastonmuutos, kiertotalous, hiilineutraalius
2. Ympäristötietouden edistäminen, ympäristökasvatus → maakunnan asukkaille, yrityksille suunnattu tehtävä

Ympäristötieto maakunnan ja Luovan välillä

- Molemmat riippuvaisia tehtävissään toistensa tuottamasta ympäristötiedosta
- Ympäristöpalveluiden asiointikanavat
- Ymparisto.fi sisällön tuotanto
- Yhtenäinen tietopankki?

Maakunnat ympäristötiedon tuottajina ja käyttäjinä kehittämishanke (Varsinais-Suomen ELY –keskus, Varsinais-Suomen liitto):

- Kuvataan, missä maakunnan tehtävissä ympäristötietoa tuotetaan ja tarvitaan (substanssitehtävät, strateginen suunnittelu). Tarkastelun pohjana on maakuntien viitearkkitehtuurin palvelukartta.
- Kuvataan ympäristötiedon sisältökokonaisuudet sekä tiedon käytön, tuottamisen ja jakamisen prosessit. Kuvataan kytkennät kuntiin, LUOVAan, SYKEen, Metsähallitukseen, ministeriöihin ja muihin keskeisiin sidosryhmiin.
Kartoitetaan toimintaympäristöön suunnatun ympäristötietoisuuden edistämisen ml. ympäristökasvatus nykytilaa. Selvitetään hallinnon sisällä ja sidosryhmien keskuudessa koettuja tarpeita ja esitetään tarvittavia kehittämistoimia.
Kuvataan toimintatapoja, joilla ympäristötiedon esteetön tuottaminen ja saatavuus turvataan.
Valmistetaan aineistoa, jolla maakuntauudistuksen valmisteluun osallistuville voidaan viestiä siitä, mitä ympäristötiedon tuottamisen ja ympäristötietoisuuden parantamisen tehtävät maakunnissa tarkoittavat.

OY Suomi Ab

= Kunnat+Maakunnat+Valtio, kaikilla vastuu ympäristön tilasta

- Samat asiakkaat, samat tiedot, sama palvelukanavat, samat tietovarannot
- Ympäristön ja ympäristötiedon merkitys keskeinen elinvoimaisen kunnan, menestyvän maakunnan ja hyvinvointivaltion kehittämisessä